

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina L 1.750

Letna naročnina L 3.500

Letna inozemstvo L 4.500

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXIV. - Štev. 22 (1204)

Gorica - četrtek, 1. junija 1972 - Trst

Posamezna številka L 80

Ob stoletnici rojstva dr. Korošca Teden dni razgovorov v Moskvi

12. maja 1872 — torej pred sto leti — se je rodil v Biserjanah na Stajerskem dr. Anton Korošec, skozi desetletja nesporni voditelj slovenskega naroda, nenavadno sposoben politik, državnik evropskega formata in neutrujen ter vztrajen borec za svobodo in rast slovenskega naroda. Bil je izreden mož, kakršni se ne rodijo v vsakem stoletju.

Ime dr. Korošca se danes v Sloveniji ne sme imenovati, njegov grob je zapuščen, njegov spomin pozabljen. Današnji režim ima vse razloge, da gre preko te pomembne obletnice, kajti dr. Korošcu sta bili v življenju slovenskega naroda najvišji vrednoti svoboda in demokracija, dve vrednoti, ki ju komunizem vztrajno tepta in prezira. Dr. Korošec je v svoji preroški daljnovidnosti zlasti proti koncu svojega življenja neprestano opozarjal na spletke komunizma in videl v njem največjo nevarnost, ki bi mogla njegov narod zadeti.

Dogodki so mu dali prav, akoravno ga je Bog poklical k sebi prej, preden je prišlo do Hitlerjevega napada na Jugoslavijo in temu sledeče komunistične revolucije. Umril je 13. decembra 1940 v Beogradu. Štiri mesece nato je kraljeva Jugoslavija prenehala obstajati, za Slovenijo pa se je začelo obdobje Kalvarije, ki v nekem smislu traja še danes.

TVOREC PRVE JUGOSLAVIJE

Ko je leta 1905 postal poslanec v dunajskem parlamentu, je kot odlični govornik avstrijsko javnost opozoril na krivice, ki jih je moral prenašati slovenski narod v avstro-ogrski monarhiji, razdeljen na posamezne dežele in postavil zahtevo po združitvi vseh slovenskih pokrajin v eno upravno enoto.

Toda vladajoči Dunaj je ostal do Koroševih zahtev gluhi in trdovratni. Zato je dr. Korošec leta 1912 zagrozil, da si bodo morali Slovenci in ostali jugoslovanski narodi monarhije poiskati rešitev, ki bo izven okvira avstro-ogrske države.

Ob koncu prve svetovne vojne je dr. Korošec svojo grožnjo izpeljal. Vse jugoslovanske narode, vključno Slovence, je popeljal v novo državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zadnji mejniki te poti so bili Majniška deklaracija leta 1917, Narodni svet, Narodno Veče in Zenevski pakt.

Dr. Korošec je bil notranje prepričan, da je edino možna pot za obstoj in razvoj slovenskega naroda močna, demokratična in federativna Jugoslavija. Seveda je pri tem doživel mnogo razočaranj s strani Beograda, ki je vodil namesto jugoslovanske velesrbske politike, toda kljub težavam in bojem, nesoglasjem in krivicam — saj je bil nekaj časa celo konfiriran — je ostal zvest Jugoslaviji, v kateri je videl edino učinkovito jamstvo za prave grabežljive sosedice, ki so si zlasti Slovenijo vedno želeli razkosati in si njene dele podjarmiti.

Od ustavodajne skupščine po prvi svetovni vojni do današnjega dne se bilje že nad 50 let boji med narodi Jugoslavije, kako državo urediti, da bodo vsi njeni narodi zadovoljni. Vse te načrte in predloge o ureditvi jugoslovanske države prekaša Koroševa Slovenska deklaracija od 1. januarja 1933. Napisal jo je preprosto in vendar jasno, kakor izraža svoje misli človek, ki je o pravičnosti vsake besede in misli prepričan z dušo in telesom.

SLOVENSKA DEKLARACIJA

Ker je njegova Slovenska deklaracija danes prav tako aktualna kot je bila tedaj, je prav, da se pogledamo v smernice, dane v tej izjavi in jih premislimo. Tako je zapisal dr. Korošec:

1. Slovenski narod je danes razdeljen in razkosan na štiri države: na Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Njegova osnovna zahteva je, da se zedinijo v eno samo politično enoto, ker se mu le na ta način lahko zagotovita obstoj in splošni napredek.

2. Glavnemu delu slovenskega naroda, ki živi v Jugoslaviji, gre naloga, da na tem idealu neprestano deluje do končne uresničitve.

3. Iz teh razlogov si mora slovenski narod v jugoslovanski državi priboriti tak samostojni položaj, ki bo neprestano služil kot privlačna sila za vse ostale dele naroda, živeče v drugih državah. V ta namen je potrebna a) narodna individualnost, ime, zastava, etnična skupnost, finančna samostojnost, politična in kulturna svoboda; b) radikalna socialna zakonodaja, ki mora zagotoviti življenjske interese in harmonično razvijanje vseh potrebnih in proizvodnih poklicev, posebno kmečkega in delavskega razreda.

4. Za doseg tega cilja je potrebno, da si Slovenci, Hrvati in Srbi zgradijo po svobodnem sporazumu in na demokratični osnovi državo enakopravnih edinic; eno teh edinic naj tvori Slovenija.

* * *

Dr. Korošec je vse svoje življenje ostal zvest misli, ki jih je izrazil v Slovenski deklaraciji. Tudi v času trpljenja, ponižanj, nasprotovanj in porazov ni klonil. Bil je prepričan o pravičnosti svoje poti. Njegov spomin bomo najlepše počastili, če mu bomo tudi v tem sledili.

M. S.

Umril je kralj brez prestola

V Parizu je umrl v starosti 78 let Edvard Albert vojvoda Windsorski, ki se je pred 36 leti zaradi že prej dvakrat ločene žene Wallis Warfieldove odpovedal prestolu, ker angleška Cerkev in angleški parlament nista odobraval njene poroke z ločenko.

Edvard Albert je bil prvorojenec kralja Jurija V. in je imel zato pravico svojega očeta naslediti na angleškem prestolu. Ko je Jurij V. 20. januarja 1936 umrl, mu je dejansko nasledil pod imenom Edvard VIII. Toda vladal je le malo časa: niti eno leto ne.

11. decembra 1936 je naslovil na britanske državljane proglas, da se odpoveduje prestolu, ker da nima poguma vladati »brez pomoči in opore žene, ki jo ljubi.« Res se je s to ženo 3. junija 1937 poročil,

Drugo zasedanje koroške sinode

Od četrtega 11. maja pa do sobote 13. maja je bilo v Celovcu drugo zasedanje škofijske sinode, ki se je dotaknila zelo perečih vprašanj, med njimi tudi v zvezi s potrebami slovenskih vernikov. Pri zasedanju se je razvila odkrita, akoravno včasih zelo ostra diskusija. Tudi to zasedanje sinode pomeni odločen korak pri reševanju vprašanj za dušnopastirsko delo med slovenskimi Korošci.

Za tretje zasedanje sinode, ki bo v jeseni, bo pripravljena posebna predloga, ki bo skušala globalno rešiti vprašanja sodelovanja med slovenskimi in nemškimi verniki. Ta predloga, ki jo je pripravil poseben koordinacijski odbor, bo v prihodnjih mesecih predložena delovnim krožkom in dekanijskim zastopnikom, nakar bo v jeseni predložena sinodi.

Poškodovana umetnina

V nedeljo 21. maja je v baziliki sv. Petra duševno neuravnotežen mož Lazlo Toth, po rodu Madžar, star 34 let, s kladivom pokvaril znameniti kip Zalostne Matere božje, znan pod imenom La Pietà, ki ga je izdelal Michelangelo. Kipu je odbil levo roko, pokvaril nos, oko in pajčolan na glavi. Sprva se je zdelo, da je nastala nepopravljiva škoda. Sedaj pa pravijo strokovnjaki, da bodo kip lahko popolnoma popravili. Z deli so že začeli.

»Tu, med temi zidovi — tako je dejal ameriški predsednik Nixon v zdravici na sprejemu, ki so mu ga prvi dan bivanja v Moskvi pripravili sovjetski gostitelji — se ta teden srečujemo, da sprejememo sklepe, ki bi utegnili prispevati k odprtju poti miru za ves svet, kajti kljub temeljnim in globokim razlikam med nami imamo skupen interes za mir in varnost.«

Nixon je prišel v Moskvo v ponedeljek 22. maja v zgodnjih popoldanskih urah. Na letališču sta ga dočakala Podgorni in predsednik sovjetske vlade Kosigin, ni pa bilo na sprejemu Brežnjeva, ki je kot glavni tajnik partije prvi v vrsti sovjetskih voditeljev. Toda že slabo uro po Nixonovem prihodu je Brežnjev sprejel zasebno ameriškega predsednika in se z njim razgovarjal eno uro in tričetrt. Tudi naslednje dni se je Brežnjev pogosto videval z Nixonom bodisi sam bodisi v spremstvu Podgornega in Kosigina.

Preteklo soboto je Nixon obiskal v svojstvu turista Leningrad. Naj-

prej si je ogledal pokopališče Piškarjev, kjer je v skupnem grobišču pokopanih skoro pol milijona leningrajskih prebivalcev, ki so bili umrli med nemškim obleganjem mesta med drugo svetovno vojno, nato pa je sledil obisk pri županu mesta. Nixon je v zdravici izrazil upanje, da bodo pogovori, ki jih je imel s sovjetskimi voditelji, prispevali k temu, da se tragedije, kot je bila leningrajska, ne bodo več ponovile.

V nedeljo 28. maja zvečer je Nixon v angleščini 20 minut govoril po sovjetski televiziji. Njegov govor je bil istočasno podan v ruščini. Naslednji dan je Nixon obiskal še glavno mesto Ukrajine Kijev, nato pa zapustil Sovjetsko zvezo in odletel v Teheran, prestolnico Irana. Iz Teherana se bo Nixon vrnil v Evropo in obiskal še Varšavo na Poljskem.

KAJ JE BILO DOSEŽENEGA?

Že v torek 23. maja sta bila podpisana dva sporazuma: za skupne napore v boju proti raku in za nadzorstvo nad pojavi onesnaženja voda in zraka.

Naslednji dan sta bili podpisani spet dve pogodbi. Ena se nanaša na tehnično in znanstveno sodelovanje na različnih področjih, druga pa na skupen vesoljski polet, ki naj bi se izvršil v juliju 1975.

V četrtek 25. maja je bil sprejet sporazum o preprečitvi pomorskih nezdod ali spopadov. Namen pogodbe je jamčiti varnost plovbe za vojne ladje in letala obeh držav v skladu z določili mednarodnega prava.

Najbolj važen sporazum pa je bil dosežen v petek 26. maja, ko sta Nixon in Brežnjev osebno podpisala pogodbo o omejevanju strateškega orožja. Pogajanja o tej pogodbi so tekla že dve leti, pa so le počasi napredovala. Nixon je o tej pogodbi dejal v eni zdravici: »Sporazum na tem področju bo začel odvrčati naši dve državi od drage in nevarne oroževalne tekme ter jima omogočiti širšo proizvodnjo za mir.«

Ni pa prišlo do trgovinske pogodbe, ki so si jo sovjetski voditelji zelo želeli. Pogajanja so se namreč zataknila, ker so ZDA sprožile vprašanje izplačila vojnih dolgov, ki jih ima Sovjetska zveza še iz časa druge svetovne vojne. Sovjeti so namreč pripravljani

plačati mnogo manj kot to zahtevajo Severnoamerikanci. Zdi se tudi, da so hotele ZDA trgovinsko pogodbo uporabiti tudi kot neke vrste pritisk na Moskvo, naj ustavi svoje dobave orožja Severnemu Vietnamu.

Sploh je bilo vprašanje Vietnam tista črna senca, ki je vse pogovore ves čas spremljala. V zdravici sicer to ime ni bilo nikdar omenjeno, pač pa je Nixon večkrat poudaril, da so velike sile odgovorne, da ob vsaki krizi skušajo »pripraviti k zmernosti druge države v sporu.«

NIXONOV GOVOR PO TELEVIZIJI

Odgovornost velikih sil je vedno velika: kadar človek hodi s koraki velikana, mora vedno paziti, kam bo postavil nogo. Mir bo na svetu le takrat, kadar se bodo slabotni čutili toliko varne kot močni. Mir zavisi tudi od nenehnega napredka narodov na potu razvoja. Skupaj z drugimi industrijsko razvitimi državami imajo ZDA in Sovjetska zveza dvojno odgovornost: biti zadržane v dejavnosti — kot je dobava orožja — nasproti državam, kjer je v nevarnosti mir in pomagati jim pri njih urejenem gospodarskem in družbenem razvoju brez političnega vmešavanja v njih notranje zadeve.

S temi besedami je hotel Nixon brez dvoma izraziti svoje obžalovanje, da Sovjetska zveza kar naprej zalaga Severni Vietnam in arabske države z orožjem in tako samo pomaga k večanju napetosti na svetu.

»Hoče Amerika mir?«, se je vprašal Nixon pred televizijskimi poslušalci. »Ce ga ne bi hoteli, ne bi šli na Kitajsko; če ga ne bi hoteli, ne bi za tretjino zmanjšali števila oboroženih sil; če ga ne bi hoteli, ne bi podpisali pogodbe o omejitvi strateškega orožja. Mi ne želimo tujih ozemelj niti nočemo nadvlade nad tujimi ljudstvi. Mi hočemo svojo silo uporabiti za ohranitev miru ne pa da ga prekršimo; hočemo braniti svobodo, ne pa je uničevati.«

Nato je Nixon opisal svojo željo, njeno razsežnost, njene ljudi, ki jo sestavljajo, ljubezen do dela, smisel za napredek, glasbo, poezijo in šport, čut za humor in ljubezen do otrok. »Mi Amerikanci smo idealisti in globoko verujemo v sistem našega vladanja. Ljubosumno čuvamo svojo osebno svobodo. Zanj smo se pripravljeno boriti do kraja. Toda obenem priznavamo vsaki deželi pravico do lastnega sistema.«

Cilj ZDA in Sovjetske zveze mora biti »svet, prost nasilja, v katerem bomo zgradili mir, ki naj ne bo le odsotnost vojne, ampak uresničenje vsega lepega, kar si želi človeški duh.«

Na koncu govora se je Nixon spomnil dvanajstletne Tanje, ki je umrla ob obleganju Leningrada. V svojem dnevniku je opisala strahote tistih dni. Vsi njeni so umrli pred njo: najprej brat, nato babica, potem dva strica, končno še mama. Ostala je sama in potem je umrla še ona.

»Storimo vse, kar je mogoče — je dejal Nixon —, da ne bo noben otrok več trpel to, kar je trpela Tanja in bodo mogli vaši in naši otroci ter otroci vsega sveta živeti polno življenje v miru in prijateljstvu.«

Velika ruska »trojka« Kosigin, Podgorni in Brežnjev v razgovoru s severnoameriškim predsednikom Nixonom. Za Nixonom njegov osebni svetovalec Henry Kissinger

POGREB V VIETNAMU

Južni Vietnam doživlja težke dneve. Komunistična ofenziva ne jenja. Bodočnost Cerkev in njenih ustanov je negotova, saj je znano, da komunisti, kadar zmagajo, po Cerkvah najprej udarijo. Tega se zaveda tudi naš slovenski misijonar Andrej Majcen, ki deluje v Saigonu. Zadnjič smo že objavili njegovo pismo, v katerem izraža svojo globoko zaskrbljenost zaradi razvoja dogodkov. Danes pa priobčujemo njegovo poročilo o smrti enega njegovih gojencev, ki je padel nedavno v borbi z rdečimi zavojevalci. To poročilo je pretresljivo: bolj kot vsako politično razpravljanje prikaže tragiko, ki se je zgrnila nad vietnamsko ljudstvo, zlasti pa nad tamkajšnje katoličane.

Vsi, predstojniki in tovariši, smo imeli radi našega bivšega gojenca Petra Hunga. Pri nas se je bil učil mizarstva. Ko se je izučil, je še naprej ostal v našem zavodu in delal, da bi kaj malega zaslužil za svojo mater vdovo in za brata, ki se šolata. Fant ni poznal počitka. Kjer je le mogel, se je žrtvoval in pomagal kot bi bil salezijanec. Pa tudi zanj je prišel čas, ko je moral k vojakom. Kadar koli je utegnil, se je vrnil med nas, ki imamo v Saigonu dom za bivše gojence.

Ko je bil zadnjič tu, je bil spet namenjen v 300 km oddaljeni Biao, da ponese materi nekaj kracarčkov. Mati je uboga in se ukvarja z nabiranjem čajnih listov. Prišel je tudi k meni. Preden je odšel, sem ga pokrival in mu dejal: »Ljubi Marijo, molji rožni venec, pa tri zdravarije za srečno smrt.« Dal sem mu še Marijino podobico z naročilom, naj jo nosi v žepu nad srcem.

Pa pride novica: »Danes zjutraj ob devetih je na kamboški fronti padel Peter Hung.« Tri vietkongovske mine so padle v njegovo kritje, sežgale so mu roko in fanta na mestu ubile. V rokah je imel rožni venec. Poleg njega so bili ubiti še trije drugi, dva pa ranjena. Njegov mlajši brat in stric sta šla takoj v Toy Minh, kakih 100 km daleč, da pripeljeta truplo v Saigon, kajti vse, ki padejo, pokopljejo v Binhhoa pri Saigonu. Drugi mlajši brat, ki študira tu pri nas, pa je šel po mater in po sestri, ki je aspirantka pri usmiljenkah v Dalatu.

Ko so bili vsi sorodniki zbrani, smo odšli na pogreb: 80 sošolcev Petrovega najmlajšega brata Ču-ja, povečini v vojaških uniformah, in predstojniki. Po 40 minutah hitre vožnje po avtocesti smo dospeli v drugo predmestje Saigona. Visoko na griču plapolata vietnamska zastava. Krasni stolpič je zgrajen v pristnem vietnamskem slogu. Vsenaokoli pa ogromno polje belih grobov, da jih oko ne pregleda. To so sadovi dvajsetletne vojne, smrti, solza in trpljenja...

A mi gremo naprej do mrtvašnice. Tam so njegovi, obupana mati in brata in sestra in sorodniki. Komaj me zagledajo, planejo v pretresljiv jok. Tolažil sem jih, kolikor se je pač dalo. Stopim v mrtvašnico. Duh po mrličih oznanja, da jih tu mnogo čaka pokopa, ko se bodo njihovi domači zbrali od vseh strani. Vsak dan je kakih 10-20 pogreb. Velikanski hladilnik ima 40 predalov. V vsakem leži vojak, ki je dal življenje za domovino. Odpremo vratca št. 6. Iz predala potegnejo nosilnico s truplom pokojnega Petra. Na prsih ima rožni venec, okrog ledij majhne hlačke, drugače je docela gol. Vidijo se sežgane roke, na trebuhu majhna rana. Obraz je mirno jasen, usta rahlo odprta. Vse kaže, da je bil v hipu mrtev. Na truplo sem položil Marijino in don Boskovo podobico ter ga po kratki molitvi blagoslovil. Saj je težko moliti med obupnimi klci matere in sorodnikov. Ker še ni čas za pogreb, porinejo truplo nazaj v hladilnik in zaprejo vratca.

Tiste pol ure se malce razgledam. Vse povsod obupen jok in žalost. Sorodniki pripravljajo svoje mlade sinove in brate, jih polagajo v krste in potem odnašajo na veliko verando. Na levi so budisti, več krst je že tam; na desni je krsta nekega kristjana. Blagoslovil sem ga in potolažil mater. Drug za drugim odhajajo ven na velikansko pokopališče.

Tudi za našega Petra pride čas slovesa. Truplo znova potegnejo iz hladilnika. Začne se zopet jok in obupno kričanje. Petrovi prijatelji držijo sorodnike, ki se zvijajo v bolečinah. Vietnamci navadno ne kažejo svojih čustev, a kadar jih, je res grozno. Dva vojaka spretno in naglo umijeta pokojnikovo truplo s posebno tekočino, ki mu da poseben sijaj in milino. Obležeta mu bele hlače, povrhu anamitsko obleko, mi bi rekli narodno nošo. Bratec mu potisne križ v roke, jaz pa tri svetinjice v žep. Nato truplo pokrijeta z belim prtom, ga spretno potisneta v pla-

stično vrečo in zavežeta. Tudi krsta je že pripravljena, prav lepa, s križem in okraški. Sedaj položita mrliča v krsto, ga pogrneta z belo rjuho in nanjo streseta dva zaboja čajevega listja, ki vpija vlago in ohranja truplo v prvotni legi. Nato mehanik zalota notranjo pločevinasto krsto, položi nanjo lesen pokrov in ga zabije.

Novomašnik Ty, Petrov prijatelj in asistent, je pri oltarju na verandi, pred okrašeno krsto. Okoli stoje naši gojenci, prijatelji in sorodniki z materjo, bratoma in sestri. Pred krsto deset vojakov v belih rokavicah in s puškami ob nogah. Pride njegov stotnik in izkaže plačevino čast svojemu vojaku. Narednik raportira in poudari rajnikovo junaštvo in žrtev. Stotnik po- viša Petra v narednika in ga odlikuje: odlikovanje pripne na zastavo na krsti.

Duhovnik pristopi, jok utihne, mašne molitve nas uvajajo v pravi smisel smrti. Eden Petrovih tovarišev prebere prvo berilo. Naši pojejo mašne pesmi. Lica matere, bratov in sestri se zvedrijo, čeprav še vedno kane kaka solza na cementna tla. Obhajilo matere in drugih njegovih in naših je kakor goreča prošnja in zahvala njemu, ki je vstajenje in upanje naše.

Maša in molitve so končane. Vojaki pozdravijo Petra, ga položijo na avto in ga s pobešenimi puškami spremljajo na zadnji kraj počitka. Na tej poslednji poti ga spremlja tudi rožni venec, ta najlepša Marijina molitev. Ko pridemo do cilja, vidimo, da je izkopanih kakih 50 grobov,

ki čakajo, da sprejmejo svojo žrtev. Prvi v tej vrsti so že zasuti in pokriti z vietnamsko zastavo in z vencem. Iz tega je razvidno, da jih je bilo ta dan že precej pokopanih. Na teden jih pade kakih 300, vietkongovcev 700, Amerikancev pa 7.

Spet se oglasi duhovnikova molitev in jok utihne. Molitev, vedno bolj odločna in posvečujoča, nas popelje k Stvarniku, s katerim se je Petrova duša že združila in kjer nas sedaj čaka, da tudi mi pride- mo za njo. Zadnje solze padajo na zemljo, solze matere, sorodnikov in prijateljev namakajo zemljo, ki naj pokrije Petrovo krsto, v znamenje ljubezni in upanja. Vietnamska zastava in venci pokrijejo grob.

Ko se vračamo, se na široki avtocesti naš avto pomeša med stotinami drugih. Vse nekam drvi, vse je videti v skrbeh, za to, za ono, za kupčijo, za prehrano, za življenje. Bele rute na čelu povedo, da so v našem avtu pogrebci, pa jih je le malo, ki bi se za to brigali in bi sočustvovali. Življenje drvi naprej. Evropske poročevalske agencije in časnikarji sicer pišejo o marsičem, a vse obrnejo v svoje politične namene, pa naj bo dobro ali slabo. Mi pa sklepamo roke k molitvi za večni mir in pokoj teh naših dragih.

Sorodniki me povabijo na dom Petrove tete, na skromno večerjo, kot je tukaj navada. V pozdrav in slovo jim podelim blagoslov Marije Pomočnice. Pomočnica bila si in boš uan ti! Bodi z njimi in jih chrani v veri in ljubezni do Boga.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Dr. Jožko Tischler — 70-letnik

Pol stoletja zgodovine slovenske manjšine na Koroškem je tesno povezano z osebo dr. Jožka Tischlerja, ki je 8. maja praznoval 70 let življenja. Jubilat je vse svoje življenje posvetil ljudstvu, iz katerega je izšel ter mladini, kateri se je posvetil kot vzgojitelj in mu je bila vedno pri srcu. Bil je prvi ravnatelj slovenske gimnazije v Celovcu, za katere ustanovitev ima prvenstvene zasluge. Slovenska gimnazija bo najlepši spomenik možu, ki je slovenski narod na Koroškem spremljal v času med obema vojnama, doživljal njegovo Kalvarijo v času nacizma, ga vodil v povojnih letih in mu še danes z ljubeznijo služi, saj je prav letos znova sprejel odgovorno mesto predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev. Tudi mladino dobro razume, zato jo rad posluša, a jo obenem dobrohotno usmerja, ko včasih v svoji mladostni zagnanosti skuša doseči več, kakor je trenutno možno uresničiti.

Dr. Jožko Tischler se je rodil v narodno zavedni in versko trdni kmečki koroški družini. Idealom narodne zvestobe in praktičnega krščanstva je ostal zvest vse življenje. Po nižji in srednji šoli, ki jo je opravil v Celovcu, se je preselil na Dunaj, kjer se je usposobil za profesorsko

službo in doktoriral iz modroslovja. Bil je profesor v Celovcu, Fürstenfeldu na Stajerskem in nato v Beljaku, kjer je razvil vse svoje velike sposobnosti. Postal je narodni buditelj svojega ljudstva, vneto deloval v Krščansko-socialni zvezi in se udejstvoval na raznih področjih javnega življenja. Nacisti so po prihodu na oblast zadnje vojne. Brž po porazu nacizma pa se je vrnil v svojo ljubljeno Koroško ter se ponovno posvetil politični, vzgojni in prosvetni dejavnosti, vse to z namenom, da pomaga čim bolj uspešno k uveljavitvi slovenskih pravic na Koroškem.

Dvornemu svetniku prof. dr. Jožku Tischlerju želimo tudi primorski Slovenci še mnogo zdravih let ter uresničitev vsega, za kar se je dr. Tischler vse življenje tako vztrajno boril.

—ej

Trije letošnji zlatomašniki

V juniju bodo praznovali 50-letnico mašniškega posvečenja sledeči duhovniki: v Trstu msgr. Natal Silvani, župnik v pokoj, in dr. Ivan Vrečar, katehet in profesor v pokoj; v Kobaridu pa Ludvik Likar, župnik in dekan.

Dva Janeza in češčenje Matere božje

Pred 400 leti (1571) je sv. Pij V. naročil, naj se v zahvalo za rešitev krščanstva pred Turki z zmago pri Lepantu kliče Marijo kot Pomočnico kristjanov. 24. maja 1814 je pa Pij VII., ki se je vrnil ta dan iz ujetništva, odredil, da se ta dan vsako leto praznuje praznik Marije Pomočnice.

Med največje častilce Marije Pomočnice smemo šteti sv. Janeza Boska, ustanovitelja salezijanske družbe in Hčera Marije Pomočnice. On, ki ji je v Turinu postavil veličastno svetišče, je dejal pred sto leti: »Veliko srečo imamo v Mariji Pomočnici, ki je vedno pripravljena, da nam pomaga. Koliko čudežev je že storila in milosti izprosila tistim, ki so jo prosili. Če dobrohotno pomaga v tolikerih potrebah za telo, ki naj služi duši, koliko bolj bo še poskrbela za naše duše, ki so ustvarjene, da uživajo Boga celo večnost. Koliko milosti ima pripravljenih za nas, naše starše, sorodnike, prijatelje. Samo čaka, da jo prosimo...«

Dobri papež Janez XXIII. je otroško častil Marijo Pomočnico. Njegov tajnik msgr. Capovilla je 24. maja 1963, deset dni pred papeževo smrtjo zapisal: »Prva leta mojega življenja so bila pod varstvom ljube mi podobe Marije Pomočnice. Preprosta je bila ta njena slika, izrezana iz salezijanskega vestnika, ki ga je stric Ksaverij prejemal iz Turina in slovesno

čital nam vsem.«

Vsak dan jo je klical na pomoč z vzklikom: Kraljica apostolov; Pomočnica kristjanov. »Te besede — je dejal — povedo dovolj, kakšna je naša ljubezen do tebe, mati Jezusova in naša mati, in potrjujejo tvoje usmiljenje do nas, ki smo tvoji sinovi.«

Vso pripravo in potek II. vatikanskega koncila je izročil Janez XXIII. v varstvo Mariji Pomočnici kristjanov in vsem priporočal, naj bi jo pogosto z gorečim srcem klicali »Pomoč kristjanov in Kraljica sveta.«

Izbira kandidatov za škofo

Izbira kandidatov, ki naj bi postali škofje, postaja vedno težja. Sv. sedež je zato izdal posebna navodila, ki naj bi omogočila izbiro primernih oseb za vodstvo škofij in ki naj bi tudi duhovnikom ter laikom v škofiji dala več možnosti za določanje in izbiro novega škofa.

Navodilo Sv. sedeža govori najprej o dolžnostih škofovskih konferenc in samih škofov, da primerno in tajno sporočijo Sv. sedežu, kateri duhovniki bi lahko postali škofje. Nadalje razlaga papeževo navodilo, kako naj duhovniki ali laiki v škofiji povedo svoje mnenje o predlaganih kandidatih. Imenovanje škofa samega je pa seveda končno odvisno od sv. očeta.

BESEDE ŽIVLJENJA

REŠNJE TELO IN REŠNJA KRI

»Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes za življenje sveta« (Jan 6, 51).

V Bogu je vse živo in oživljajoče!
On je »živi kruh« ... »za življenje sveta«.

Zakaj je torej na svetu
toliko mrtvila in duhovno slabokrvnosti?

Morda zato, ker ne prejemamo »živega kruha«;
in če ga —
nimamo dovolj vere vanj!
Ne verjamemo v Jezusovo Rešnje telo in Rešnja kri!
Ali zato, ker ne zaupamo Jezusu,
ki je pot, resnica in življenje!

Morda pozabljam Jezusov zgled:
— živeti za druge,
— dajati življenje drugim,
— dajati svoje življenje za druge.

Molimo za živo in ponižno vero med našim narodom!

Z. I.

Robidnice

VI.

Naše precej konvencionalno in leno ozračje se je nenadoma razgibalo, kakor če bi zapihala vanje kraška burja. Tak val burje v našem zamejskem katoliškem ozračju je bil glas mladih, ki so se začeli oglašati v Katoliškem glasu. Ob njih pisanju je završalo med nami kakor v panju čebel. Ali so nas mladi zbudili iz sladkega dremanja? Zdi se, da je tako. Pričajo članki v KG in tudi razna pisma. Ali se ne zgodi lahko, da bodo na sodni dan »grešniki« višje postavljeni kakor »pravilni«? Ali ni »katoliško«, to je v duhu Kristusovem pohvaliti nekoga, ki morda ni v redu s cerkvenimi predpisi, ki pa pohvalo zaradi svojega dela popolnoma zasluži? Ali morda nisem dober katoličan, če pohvalim čevljarja, ki mi je napravil krasen par čevljev, pa čeprav ta čevljar ne hodi v cerkev in morda niti ni cerkveno poročen? Vemo, da se Kristus takih čevljarjev-grešnikov ni izogibal.

2. O Kristusu vemo, da se je večkrat pogovarjal z učenci in jih izpraševal po njihovem mnenju. Tako jih je vprašal pri Cezareji Filipovi, kdo je Sin človekov. Učenci so odgovorili, eden da je Janez Krstnik, drugi da je Elija, tretji da je Jeremija ali sploh kdo izmed prerokov. Ti odgovori gotovo niso bili pravoverni, a Jezus ni ne očita učencem. Prav tako ne, ko na nova vprašanja molčijo, razen Petra. Drugič sta prišla k njemu brata Janez in Jakob in svetovala: »Reci, naj pride ogenj nad ta mesta...« Jezus je oba preveč goreča učenca zavrnil, a ju ni obsodil. Saj mlad človek ima pravico se motiti, ko se tudi mi starejši tolikokrat.

Zakaj torej toliko hrupa, če mladina v KG pove svoje mnenje in se morda pri tem zmoti? Kdor živi v svoji hišici krščanstva, ki si jo je v mladosti zgradil, ne ve, kako raznolik in pisan je danes svet tudi katoliške Cerkve. Tega se pa živo zavedajo papež, škofje in sinoda. Ali naj samo Kat. glas ostane zaprt v hišici pobožnih kristjanov? Potem bi res ne bil katoliški po svojem duhu.

Naši pobožni in bogaboječi verniki naj se zato nič ne plašijo zaradi Katoliškega glasa in njegove pravovernosti in mladine, ki vanj piše. Blagor Cerkve in našega ljudstva je tej mladini prav tako pri srcu kot nam starejšim, samo da nekatere probleme oni drugače občutijo kot mi. So pač mladi. (r+r)

Sedaj pa pogledimo še vsebino pisma. Rad bi jo navedel v celoti, a govori o delikatih osebnih zadevah, oziroma ima točne obtožbe, kar bi našega odgovornega urednika msgr. Močnika spravilo pred sodišče, če bi objavil pismo v celoti. Začenja se: »Katoliški glas naj bi opustil besedo "Kat.", naj bi bil samo Glas. Zakaj? Zato, ker ni več katoliški.«

Po tem uvodu pismo navaja dva razloga, zaradi katerih Glas ni več »katoliški«. Prvi je ta, da je nekoč pozitivno poročal o neki osebi, ki po mnenju pisma, ni zgleden katoličan. Drugič, ker je objavil pismo B. Spacapano o duhovništvu. »Glas ni katoliški, ker nasprotuje navodilom papeža, škofov in sinode. Katoličani pa moramo biti s papežem in Cerkvijo edini.« zaključuje pismo.

Kot vidite, je to kategorična obsodba brez priziva. O tem pismu bi ne pisal, ko bi ne bil prepričan, da izraža mnenje določene skupine naših vernih Slovencev ali še bolj Slovenk. Gre za skupino dobrih in pobožnih vernikov, ki radi berejo »širjo in podpirajo Katoliški glas. Zato se zmeraj zanj bojijo, da bi ne zašel s prave poti.

Kot vidite, je to kategorična obsodba brez priziva. O tem pismu bi ne pisal, ko bi ne bil prepričan, da izraža mnenje določene skupine naših vernih Slovencev ali še bolj Slovenk. Gre za skupino dobrih in pobožnih vernikov, ki radi berejo »širjo in podpirajo Katoliški glas. Zato se zmeraj zanj bojijo, da bi ne zašel s prave poti.

Kot vidite, je to kategorična obsodba brez priziva.

O tem pismu bi ne pisal, ko bi ne bil prepričan, da izraža mnenje določene skupine naših vernih Slovencev ali še bolj Slovenk. Gre za skupino dobrih in pobožnih vernikov, ki radi berejo »širjo in podpirajo Katoliški glas. Zato se zmeraj zanj bojijo, da bi ne zašel s prave poti.

TABOR NA REPENTABRU BO
LETOS V NEDELJO 2. JULIJA

Podobno kot skrbna teta, ki se zmeraj boji za svoje nečake, če si upajo kaj ugovarjati. Prav zaradi tega je potrebno pojasnilo.

1. Kristus je rekel: »Ne sodite in ne boste sojeni.« Kdo daje pobožnim kristjanom pravico, da sodijo o svojem bližnjem? Ali se ne zgodi lahko, da bodo na sodni dan »grešniki« višje postavljeni kakor »pravilni«? Ali ni »katoliško«, to je v duhu Kristusovem pohvaliti nekoga, ki morda ni v redu s cerkvenimi predpisi, ki pa pohvalo zaradi svojega dela popolnoma zasluži? Ali morda nisem dober katoličan, če pohvalim čevljarja, ki mi je napravil krasen par čevljev, pa čeprav ta čevljar ne hodi v cerkev in morda niti ni cerkveno poročen? Vemo, da se Kristus takih čevljarjev-grešnikov ni izogibal.

2. O Kristusu vemo, da se je večkrat pogovarjal z učenci in jih izpraševal po njihovem mnenju. Tako jih je vprašal pri Cezareji Filipovi, kdo je Sin človekov. Učenci so odgovorili, eden da je Janez Krstnik, drugi da je Elija, tretji da je Jeremija ali sploh kdo izmed prerokov. Ti odgovori gotovo niso bili pravoverni, a Jezus ni ne očita učencem. Prav tako ne, ko na nova vprašanja molčijo, razen Petra. Drugič sta prišla k njemu brata Janez in Jakob in svetovala: »Reci, naj pride ogenj nad ta mesta...« Jezus je oba preveč goreča učenca zavrnil, a ju ni obsodil. Saj mlad človek ima pravico se motiti, ko se tudi mi starejši tolikokrat.

Zakaj torej toliko hrupa, če mladina v KG pove svoje mnenje in se morda pri tem zmoti? Kdor živi v svoji hišici krščanstva, ki si jo je v mladosti zgradil, ne ve, kako raznolik in pisan je danes svet tudi katoliške Cerkve. Tega se pa živo zavedajo papež, škofje in sinoda. Ali naj samo Kat. glas ostane zaprt v hišici pobožnih kristjanov? Potem bi res ne bil katoliški po svojem duhu.

Naši pobožni in bogaboječi verniki naj se zato nič ne plašijo zaradi Katoliškega glasa in njegove pravovernosti in mladine, ki vanj piše. Blagor Cerkve in našega ljudstva je tej mladini prav tako pri srcu kot nam starejšim, samo da nekatere probleme oni drugače občutijo kot mi. So pač mladi. (r+r)

Sedaj pa pogledimo še vsebino pisma. Rad bi jo navedel v celoti, a govori o delikatih osebnih zadevah, oziroma ima točne obtožbe, kar bi našega odgovornega urednika msgr. Močnika spravilo pred sodišče, če bi objavil pismo v celoti. Začenja se: »Katoliški glas naj bi opustil besedo "Kat.", naj bi bil samo Glas. Zakaj? Zato, ker ni več katoliški.«

Po tem uvodu pismo navaja dva razloga, zaradi katerih Glas ni več »katoliški«. Prvi je ta, da je nekoč pozitivno poročal o neki osebi, ki po mnenju pisma, ni zgleden katoličan. Drugič, ker je objavil pismo B. Spacapano o duhovništvu. »Glas ni katoliški, ker nasprotuje navodilom papeža, škofov in sinode. Katoličani pa moramo biti s papežem in Cerkvijo edini.« zaključuje pismo.

Kot vidite, je to kategorična obsodba brez priziva. O tem pismu bi ne pisal, ko bi ne bil prepričan, da izraža mnenje določene skupine naših vernih Slovencev ali še bolj Slovenk. Gre za skupino dobrih in pobožnih vernikov, ki radi berejo »širjo in podpirajo Katoliški glas. Zato se zmeraj zanj bojijo, da bi ne zašel s prave poti.

Kot vidite, je to kategorična obsodba brez priziva. O tem pismu bi ne pisal, ko bi ne bil prepričan, da izraža mnenje določene skupine naših vernih Slovencev ali še bolj Slovenk. Gre za skupino dobrih in pobožnih vernikov, ki radi berejo »širjo in podpirajo Katoliški glas. Zato se zmeraj zanj bojijo, da bi ne zašel s prave poti.

Kot vidite, je to kategorična obsodba brez priziva. O tem pismu bi ne pisal, ko bi ne bil prepričan, da izraža mnenje določene skupine naših vernih Slovencev ali še bolj Slovenk. Gre za skupino dobrih in pobožnih vernikov, ki radi berejo »širjo in podpirajo Katoliški glas. Zato se zmeraj zanj bojijo, da bi ne zašel s prave poti.

Zmagoslavje slovenske narodno - zabavne glasbe

II. zamejski festival narodno-zabavne glasbe v Steverjanu, ki so ga priredili SKPD »F.B. Sedej«, glasbeni ansambel »Lojze Hlede« iz Steverjana ter Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice, je nad vsa pričakovanja lepo uspel.

Pripravi te vrste festival res ni bila lahka stvar, kajti manjkajo sodelavci, izkušnje pa tudi finančna sredstva. Da je do festivala prišlo, je v veliki meri zaslug fanov glasbenega ansambla »Lojze Hlede«, ki so to zamisel prinesli, navdušeni nad lepimi dožitvi, iz Ptuj, kjer so sami sodelovali.

Poleg vsega drugega pa je bil uspeh festivala odvisen tudi od vremena, saj je bil zamišljen na odprtem. Prireditelji so imeli srečo: dneve so tako izbrali, da jih zlasti zadnji dan nebo ni pustilo na cedilu.

Na festival se je prijavilo 21 glasbenih skupin in to 15 iz Slovenije, 5 iz Tržaške, Goriške in Krasa, ena pa iz Rebrce na slovenskem Koroškem. Nastopilo pa je dejansko 17 ansamblov, ker so štiri v zadnjem trenutku udeležbo odpovedali.

Prvi dan festivala v petek 26. maja je nastopilo devet ansamblov. Dasi je bil delavni dan, je bila udeležba kar lepa: 300 oseb.

V soboto zvečer se je nabralo že 500 udeležencev. Bližajoča se nevihta je organizatorje prisilila, da so nastop prinesli v dvorano župnijskega doma, ki je kar nekaj m lahko sprejela vse poslušalce. Nastopilo je to pot osem ansamblov.

Po nastopu je morala ocenjevalna komisija izbrati deset ansamblov, ki naj bi prišli v finalno tekmovanje v nedeljo 28. maja. Komisija, ki jo je vodil dr. Zorko Harej, sestavljali pa dr. Andrej Bratuž iz Gorice, Janko Ban iz Trsta, Ciril Terpin iz Steverjana, Tone Tozon iz Ljubljane ter Evgen Jurič od ljubljanske revije »Antena«, se je takole izrekla: v finale naj bi prišli ansambli »Dobovskih pet« iz Dobove pri Brežicah, »Briški fantje« iz Medane v Brdih, »Rudi Škerjanec« iz Portoroža, »Vandrovčki« iz Kopra, »Jože Salej« iz Velenja, »Rudi Marondini« iz Kranja, »Viki Ašič« iz Celja, »Dobri znanci« s sestrami Potočnik iz Ljubljane, »Taima« iz Opčin in »Kras« iz Saleža pri Zgoniku.

Tako je prišla nedelja, polna sonca in spomladne opojnosti. 1.500 ljubiteljev naše lepe slovenske pesmi se je zbralo popoldne na obširnem prostoru med župnijskim domom in »Med Borovci«. Med drugimi so bili navzoči jugoslovanski konzul iz Trsta Drago Zvab, goriški poslanec Marocco, deželni odbornik za finance Tripani, goriški občinski odbornik Agati, ki je zastopal župana De Simoneja, steverjanski župan Slavko Klanjšček. Zelo veliko je bilo časninarjev iz Slovenije.

Spet so zadonele živahne melodije desetih ansamblov. Ko se je komisija znova sešla, da podeli nagrade, je pa nastopil kot gost ansambel »Mihe Dovžana« s pevko Ivanko Kraševac ter navdušil občinstvo s svojimi na daleč znanimi veselimi vižami in živahnimi popevkami ter s humoristom.

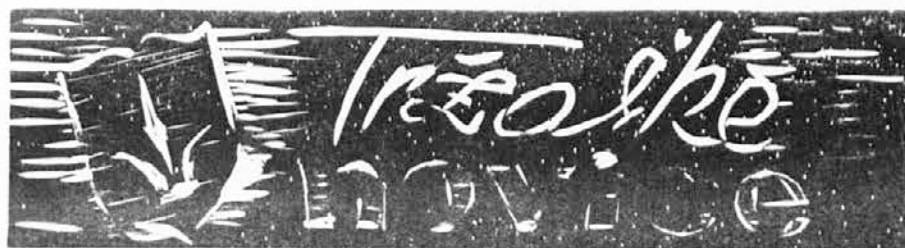
Končno je prišla tudi razglasitev priznanj in nagrad. Nagrada 130.000 lir za najboljšo izvedbo je bila prisojena ansamblu »Dobri znanci« iz Ljubljane za polko Viktorja Muženica »Steverjanski fantje«. Ta ansambel je prejel tudi v dar plaketo deželne uprave. Nagrado 100.000 lir za najboljšo melodijo je prejel ansam-

bel »Vikija Ašič« iz Celja za »Rom-pom-pom« polko. Kot najboljšo besedilo je bilo ocenjeno »Cez Brda privrskals«, ki ga je sestavil Ludvik Zorzut. Nagrada je bila 70.000 lir. Ludvik Zorzut se je nato vidno vradoščen zahvalil za priznanje in v toplih besedah pohvalil pobudo steverjanske mladine. Podeljena je bila še ena nagrada, ki jo je v vprašalno polo podelilo občinstvo, 100.000 Sdin, dar ljubljanske revije »Antena«, je prejel ansambel »Rudija Škerjanca« iz Portoroža.

Vse tri dni je nastopajoče ansamble napovedoval Simon Komjanc, predsednik SKPD »F.B. Sedej« dr. Helena Knez pa je festival odprla in vodila njegov potek. Ob tej priložnosti je društvo »F.B. Sedej« tudi izdalo lično brošuro na 48 straneh, v katerih so bila besedila pesmi, ki so jih izvajali nastopajoči ansambli.

Vsa prireditve pomeni gotovo velik moralni uspeh za prireditelje. Upajmo, da bo zadovoljiv tudi finančni uspeh, ki naj tako dá poguma organizatorjem, da se bodo še lotili sličnih prireditve, saj se z njimi širi ljubezen do slovenske besede in se utrjuje slovenska zavest zlasti med mladim rodom.

-jk

Kdo je odstranil dvojezične napise v Štivanju in Sseljanu?

Kot znano, je nabrežinska občina pred dvema mesecema namestila pred naselji na svojem ozemlju dvojezične napise. To pa seveda ni šlo v račun nacionalističnim nestrpnim, ki jih zgodovina ni nič naučila ter jim je duh strpnosti še vedno tuj. Le v tem smislu si lahko razlagamo početje neznanih zlikovcev, ki so pred 15 dnevi odstranili taka dvojezična napisa ob vhodu v Štivan, pomazali onega pred Sseljanom ter na prometnem znaku pred Nabrežino narisali nacistični kljukasti križ.

Iz teh okoliščin izhaja, da ni težko ugotoviti krogov, iz katerih omenjeni mazači izhajajo. Nabrežinski župan dr. Drago Legiša je o zadevi obvestil organe javne varnosti ter vložil formalno prijavo proti storilcem omenjenih dejanj.

Smrt zaslužnega salez. duhovnika

28. aprila je umrl v Ljubljani salezijanski duhovnik Stanko Rebek, ki je bil po rodu Tržačan, a je vsa leta po prvi svetovni vojni preživel v Jugoslaviji. V svo-

žave Minas Gerais. Vsi ti so morali prepotovati okrog 4.000 km, da so mogli priti na slavnost.

Po sv. maši, pri kateri je zbor prepeval Marijine, postne in mašne pesmi, je sledilo slavlje v župnijski dvorani, ki se ga je udeležilo izredno veliko število slovenskih rojakov, ki so prišli od blizu in daleč. Naš naročnik Cotič iz Sao Paula nam s tem v zvezi piše, da kaj takega v vseh 45 letih, kar živi v Braziliji, še ni doživel.

Lepa cerkev Najsvetejšega zakramenta v Sao Paulu bo tako odslej sedež dveh župnij, ene krajevne in druge posebne za Slovence. Naj bi bila vsem v blagoslov!

350 let kongregacije za širjenje vere

V nedeljo 21. maja je sv. oče daroval sv. mašo v zavodu sv. Petra apostola. V tem zavodu se pripravljajo kandidati iz raznih misijonarskih dežel. Nedeljska slovesnost je bila v proslavo 350-letnice, kar je bila ustanovljena pri Sv. sedežu kongregacija za širjenje vere, ki se sedaj imenuje kongregacija za evangelizacijo narodov.

Prva slovenska župnija v Južni Ameriki

Slovinci v mestu Sao Paulo v Braziliji se že 12 let zbirajo k domači božji službi vsako drugo nedeljo v mesecu. Zanje ves čas skrbi duhovnik Ludvik Ceglar, doma iz Stične na Dolenjskem. Že od leta 1964 je ta božja služba v cerkvi Najsvetejšega zakramenta, ki jo je sezidal slovenski duhovnik Alojzij Ilc in jo je 8. decembra 1970 nadškof Arns posvetil.

Povsem naravno je, da so si Slovenci v Sao Paulu želeli lastno izseljensko župnijo, s katero bi v zboru drugih izseljencev pokazali svojo samobitnost ter dobili tudi pravni okvir za svoje versko udejstvovanje. Nadškof Pavel Evarist Arns je njih želji ustregel ter slovensko župnijo z odlokom 22. oktobra 1971 tudi formalno ustanovil.

Razglasitev nove župnije, ki ima svoj sedež v cerkvi Najsvetejšega zakramenta in umestitev njenega prvega župnika Ludvika Cegljarja je bila v nedeljo 12. marca letos. Na svečanost je prišel sam nadškof Arns, ki je imel lepo pridigo, potem salezijanec Alojzij Zver in kapucin Janez Mansuet Božič, ki sta oba univerzitetna profesorja, Boris Zakrajšek, stolni kaplan v Garapuave in župnik Janez Habjan iz dr-

V nedeljo 11. junija 1972 bo v RICMANJIH

otvoritev Baragovega doma

Spored:

- ob 17. uri zahvalna služba božja v cerkvi;
- ob 18. uri blagoslovitev doma in kratek kulturni program;
- sledi prijateljski družabni večer.

Prireditve se bo udeležil tudi vicepostulator za beatifikacijo škofa Friderika Barage prelat dr. Vilko Fajdiga iz Ljubljane.

V novih prostorih bo imel svoj začasni sedež tudi Vzhodni dom (Ekumenski center) in Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu.

MARKO KREMŽAR (9)

SIVI DNEVI

»Kdo bo nočoj pripovedoval?«
Filip je spregovoril polglasno, bolj kakor sam zase, pa so se kljub temu vsi zdrznili. Odgovoril ni nihče.

»Danes?« se je čez čas odkrnil Srečo.

»Včeraj, danes, jutri. Tak je dnevni red. Ni vzroka, da bi ga spreminjali. Ko boš dalj časa med nami...«

»Ni vzroka!«

»Ne. Kaj mislite vi, gospod Ciril?«

»Mogoče imate prav. Molk ubija — vsaj včasih.«

»Govori, Srečo!« se je oglasil tudi častnik. »Danes si na vrsti ti. Zadnjič si nam razlagal o barvni fotografiji. Kaj boš lepega povedal danes?«

Srečo ni takoj odgovoril. Šele ko se je zleknil po odeji, ki jo je bil razprostrl po lesenih tleh, je jezno odvrnil:

»O fotografiji gotovo ne! Nesmisel! — Ali res ne vidite, kako je vse skupaj sme-

šno? Pravim naj vam o stvareh, ki so danes meni in vam deveta briga in ki jih niti poslušali ne boste. Zakaj? Zaradi nečesa, kar imenujete dnevni red. Red!«

Pomolčal je — pa izdaval iz stisnjene grla:

»Kako naj danes človek govori o čem drugem, kakor o tem ali... ali se spleča it! trezen ali pijan na...«

»Molč!«

Aleš je stal pred njim in Srečo se je vzpel na tleh, pripravljen na skok. Drug drugemu nista več razločila obraza, občela sta v polmrak, oba negibna, z mišicami napetimi kot struna.

Se beseda in se bosta zgrabila.

Starešina in duhovnik sta molčala, kakor da ne bi opazila ničesar. Čez hip je napetost popustila. Srečo se je naslonil na steno, Aleš je šel proti oknu in kaplanu Cirilu je prišlo na misel, da bi bil dober pretep prav tako zanimiv za prena-pete živce kakor zanimiva zgodba ali posrečen dovtip.

Vendar se je Srečo očividno sprijaznil s svojo nalogo, četudi mu je glas zvenel ježno, ko je spregovoril.

»Prav. Če se vam ljubi poslušati, poslušajte; kadar boste siti, pa povejte. Povedal vam bom zgodbo, ki mi je prišla na misel te dni. In če vam, Aleš, ne bo všeč, sami sebi pripišite.«

Kaplan in starešina sta legla, stotnik Aleš pa je poslušal s hrbotom naslonjen na okensko polico. Ni se zmenil za fan-tovo opazko. Srečo pa je iz somraka svoji zgodbi napovedal najprej naslov in potem začel pripovedovati z mirnim, skrivnostnim glasom, kakor bi bajal pravljico.

Takole je pravil zgodbo o človeku, ki je pozabil na sovraštvo.

* * *

Iz gozda je stopil človek. Bil je suh, neobrit, raztrgan, a vendar nič podoben beoču. Previdno se je oziral in prisluškoval.

Opoldne tudi gozd počiva in to pot še vetra ni bilo. Tišina je vladala. Pa človek vseeno ni bil zadovoljen, legel je pod grm, odtrgal dolgo travo in si jo porinil med zobe. Bilka je enakomerno nihala in ga rahlo bila po umazanih srajci. Vendar neznanec ni počival. Napeto je gledal, zdaj

jem duhovniškem življenju je imel 44 misijonov, 2.380 govorov, 45.000 spovedancev. Naj v miru počiva!

Svetoivanski Marijin dom v Trstu

V nedeljo 21. maja je Stalno slovensko gledališče prvič gostovalo v svetoivanskem Marijinem domu. Uprizorilo je Stokovo burko »Trije točki«, ki kljub častitljivi starosti še vedno zadovolji gledalce, ker jim nudi zdravo in pošteno zabavo, ne da bi si moralo pri tem pomagati s seksom ali eksistencialistično filozofijo, moda, ki je žalibog zajela tudi slovenske odre.

Občinstvo je poteku igre sledilo s sproščeno veselostjo in se ob šaljivih prizorih od srca nasmejalo, ob koncu pa nagradilo igralsko skupino z dolgotrajnim ploskanjem. - Svetoivančan

Iz delovanja kulturnega krožka v Devinu

Mala župnijska dvorana v Devinu se tu pa tam na soboto razži. Domači kulturni krožek si je namreč nadel nalogo, da Kraševce prebudi iz dolgoletne splošne otopenosti. Vendar je delovanje omejenega krožka precej težavno tako zaradi pomanjkanja pravega prostora kot zaradi malega števila članov.

Vendar pa smo v kratki dobi našega delovanja že imeli več uspešnih prireditvev in nastopov. Tako je bil v gosteh M. Magajna s »Kraško ohcetoj«; nastopil je s svojim recitalom član Stalne slovenske gledališča iz Trsta Stane Raztresen; na več večerih je bil predvajan slovenski film »Sinji galebi«; na letošnji reviji pustnih vozov v Trzinu je naš krožek odnesel prvo mesto; ob domačem zboru, moški in dekleški, sta že ponovno z uspehom nastopila.

V soboto 20. maja smo pa spet imeli zelo pisan kulturni večer. Dvoranica se je napolnila z vaščani, ki so k vsaki točki programa burno ploskali.

Najprej so nastopili »Fantje izpod Grmade« in zapeli tri pesmi: Dolenjska (M. Tomc), Sem šel, sem šel čez gmajnico (koroška narodna) in Teče mi vodica (M. Tomc). Zbor se je tudi to pot predstavil kot zlitia in na glasovih ubrana enota.

Pesmi in ostale točke sporeda je napovedoval odbornik krožka Leopold Mervic, ki je v uvodni besedi tudi razložil bližnje cilje krožka: povrnitev poitaljančenih primkov v prvotno slovensko obliko, povežava Kraševcev z našim časopisjem ter nakup mize za namizni tenis.

Osrednja točka sporeda je bil ponovni nastop igralca Staneta Raztresena, ki je to pot recital »Slovenske bridke in pikaste«, tj. izbor pesmi naših ustvarjalcev. Njegova govorna tehnika in odlično podajanje sta občinstvo silno navdušila.

Večer je zaključil ponovni nastop »Fantov izpod Grmade«, ki so zapeli še tri pesmi: Tam, kjer pisana so polja (Bučar), Pri meni bod' (narodna) in Zabe (V. Vodopivec).

Vsemu temu je sledila zakuska. Zlahtna pristna kapljica, ki se je iz bučke pretakala v kozarce, je ustvarila prijetno vzdušje ter pridržala v petju in pogovoru najzvestejše, da se so še dolgo pogovarjali o problemih, ki tarejo Kraševce in spadajo tudi v okvir delovanja krožka.

L. M.

Tovorno postajališče pri Fernetičih

V zadnjem času je spet na dnevnem redu zgraditev oziroma pridobitev potrebnih površin za ureditev velikega tovornega postajališča ali avtoportu pri mejnem prehodu Fernetiči. V ta namen je potrebnih preko pol milijona kv. metrov, od teh štiri petine na ozemlju repentaborske občine.

Konzorcij za avtoporto je nekaj zemljišča že odkupil, ostalo bo tudi moral odkupiti ali pa se poslužiti »začasne zasedbe«, to je razlaščevalnega postopka po zakonu z dne 22. 10. 1971 št. 865. Tisti, ki bodo pri tem spet prizadeti, bodo Slovenci.

V naši javnosti je pozitivno odjeknil osnutek deželnega zakona, ki ga je predložil poslanec Slovenske skupnosti dr. D. Štoka za omiljenje posledic razlaščevanja v javnokoristne namene. Zato je želiti, da bi ga deželni svet čimprej osvojil.

Romarji iz Madžarske v Rimu

V petek 19. maja je prišlo v Rim okoli 300 romarjev iz Madžarske. To je bilo prvo madžarsko romanje v Rim po zadnji svetovni vojni. Med romarji je bilo 9 škofov in okoli 70 duhovnikov. Romanja bi se rado udeležilo mnogo višje število madžarskih vernikov, a na razpolago so imeli le en vlak, zato je bilo število nujno omejeno. Pristrčno je bilo srečanje s sv. očetom. Sv. oče je v govoru pohvalil vernost madžarskega ljudstva. Madžarski škofje so obljubili, da bodo svojim vernikom sporočili vse govor sv. očeta in skupaj z njimi razmišljali o navodilih sv. očeta za pravo versko življenje.

Papežev poziv za pravo poučevanje katoliškega nauka

Ob 400-letnici izvolitve papeža Gregorija XIII. je sv. oče sprejel profesorje in slušatelje papeške univerze Gregoriana. V daljšem govoru je sv. oče poudaril važnost te univerze, ki jo vodijo jezuiti, in dal nekaj smernic za pravo in v trdni veri zasidrano poučevanje katoliškega nauka. Gregoriana, kateri sta pridružena še svetoipisemski inštitut ter inštitut za vzhodne zadeve, šteje nad 3.000 slušateljev iz 75 držav in 300 profesorjev, med katerimi so štiri Slovenci.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 4. do 10. junija 1972

Nedelja: 9.40 Po domače z ansambлом Vilija Petriča. 11.00 Otroška matineja. 11.50 Mestece Peyton. 18.00 Lastna senca (film o Elizabeti I.). 19.30 Filmska burleska. 20.30 Blejski festival.

Ponedeljek: 17.45 Vrnitev (Riki). 18.30 Sest srečan z Barkerjem - film. 20.35 V ogledalu časa: Trenutek miru.

Torek: 17.45 Krojaček Hlaček. 18.25 Nastopa Baden Powell. 19.00 Enote zaznamovanja. 20.35 Vrnitev v življenje - film.

Sreda: 17.50 Sebastijan in Mary Morgan. 18.25 Jazz na ekranu. 19.05 Od filma do filma. 19.20 S kamero po svetu: Avstralija. 20.35 I. Sekulič: Kronika vaškega življenja.

Četrtek: 17.45 Veseli tobogan: Cerkvenjak. 18.30 Boj za obstanek. 19.00 Civilizacija. 20.35 Četrtekovi razgledi. 21.35 Bos skozi pekel - japonska nadaljevanka.

Petek: 17.45 Vojvoda (Trapollo HH 33). 18.30 Glasba iz studia B. 18.45 Cesta in mi. 19.00 Mestece Peyton. 20.35 Dogodivščine Robina Hooda. 22.10 Pokal piscev.

Sobota: 16.35 Državno prvenstvo v jahanju. 17.35 Po domače z Zadovoljnimi Kranjci. 18.20 Disneyev svet. 19.45 Kratak film. 20.35 TV križanka. 21.35 Na poti k zvezdam. 22.00 Tekmeča - film.

hiš in hlevov, ki se jim je ognil v širokem loku, to pot pa je bilo drugače.

Je bil mar otroški smeh tam doli vzrok? Zdelo se mu je, da ga ni slišal že celo večnost — ali pa se ni zmenil zanj...

Mož ni prežal več v gozd, zleknjen je strmel v dolino, žvečil travnato bilko, oklepal puško s koleno ter razmišljal.

Ko bi človeku vsaj misliti ne bilo treba, laže bi živel. Ne bi vedel, koliko časa se že potika po gozdu, ne bi štel ugaslih življenj, ne bi čutil v sebi teže vselej, kadar se spomni na dom, ne bi nosil v sebi tega prekletstva, tega dvoma... Skoraj da bi blagovoljal živali. Če jo udaril, jo zaboli, a prihranjeno ji je ono drugo trpljenje, ta človekov privilegij!

Trpek nasme se je zarezal neznanu okrog ust. Odpodil je muho, ki se je sprehajala po puškini cevi.

Kaj res ni nikjer pod soncem stvari, za katero bi bilo vredne živeti? Domovina? Zanj ne bi pomišljal umreti, to je laže — a živeti? Čemu? In vendar visimo na tem umazanem, krvavem, kratkem življenju...

(se nadaljuje)

Za slovenske šole

V zadnjem času je goriški občinski svet posvetil del svojih razprav raznim šolskim vprašanjem. Med drugim je vzel na znanje, da je odbor zaprosil 165 milijonov deželne prispevka za slovensko trgovsko šolo in 140 milijonov za osnovno šolo v ulici Campi ter manjše prispevke za popravila nekaterih šol. V poštev pride tudi osnovna šola v Podgori.

Ker je dežela prva dva zneska nekoliko skrčila, je svetovalec prof. Bratina hotel vedeti, ali bosta vseeno zadostovala in kako se nameravajo v nasprotnem primeru kriti večji stroški. Odbornik za javna dela mu je pojasnil, da bo denarja verjetno dovolj, sicer bo občinska uprava poskrbela za najem potrebnega posojila.

Prejšnji teden pa je na prošnjo ravnateljstva in po zanimanju prof. Bratine župan De Simone obiskal z odbornikom za šolstvo Moisejem in odbornikom za javna dela Agatijem učiteljske in licej ter imel daljši razgovor z delegacijo profesorjev, predstavnikov staršev in dijakov, ki mu je prikazala najnujnejše potrebe obeh zavodov, v prvi vrsti potrebo po razširitvi laboratorija za kemijo.

Za kroniko naj še omenimo, da ni nobeden od prejšnjih goriških županov uradno obiskal naših šol, zato se nam zdi

Učenci osnovne šole v Standrežu vabijo starše in prijatelje na

ZAKLJUČNO SOLSKO PRIREDITEV

ki bo v župnijski dvorani v Standrežu v soboto 3. junija ob 21. uri. Spored bo pester in vesel.

obisk župana De Simoneja kot znamenje njegove dobre volje, da se s skupnimi napori rešijo vsa vprašanja, ki se nanašajo na našo šolsko problematiko.

Ob koncu še vest o začasnih novih prostorih za trgovsko šolo. Vse kaže, da bo ta s prihodnjim šolskim letom premeščena v prostore nekdanjega zavoda »Sv. Jožefa« v Podturnu. Tako je odbornik za šolstvo zagotovil vodstvu šole in predstavnikom Slovenske demokratske zveze.

Prvo obhajilo slovenskih otrok v Gorici

Tudi letos smo doživeli v Gorici pristočno slovesnost prvega sv. obhajila slovenskih otrok. Bilo jih je 23: 14 dečkov in 9 deklic, ki obiskujejo slovenski osnovni šoli v ulicah Croce in Randaccio. Na prvo sv. obhajilo jih je pripravil njih katehet prof. Stanko Jeričijo.

Prvoobhajilna slovesnost je bila na binokstni praznik 21. maja v cerkvi sv. Ignacija med redno slovensko službo božjo. Cerkev je bila polna kot za največje praznike. Vsakdo od prvoobhajancev je pač pritegnil k slovesnosti večje število svojih dragih, sorodnikov in znancev. Na koru je ubrano prepeval mladinski pevski zbor pod vodstvom učitelja Iva Bolčina in tako ustvaril v srcih vseh tajinstveno razpoloženje, ki ga prinese s seboj prvo srečanje z evharističnim Bogom.

Po slovesnosti v cerkvi so se prvoobhaj-

janci zbrali pri skupnem zajtrku v župnišću, popoldne pa še enkrat prišli v cerkev, da se Bogu zahvalijo za prejeta milost.

Gostovanje štandreške gledališke skupine na Koroškem

Teden dni po uspelem nastopu dramske skupine iz Sel na Koroškem v Katoliškem domu v Gorici z igro »Plavž« so štandreški igralci v nedeljo 21. maja vrnili obisk z veseljo »Mrtvi ne plačujejo davkov«, ki so jo uprizorili v lepi farni dvorani v Selah.

Predstava je doživela izredno hvaležen sprejem domačega občinstva, ki je do kraja napolnilo moderno dvorano in ob koncu kar ni hotelo nehati s ploskanjem; s tem je dalo najlepše priznanje mladim gledališkim amaterjem iz Standreža.

Nad vse pristočno je bilo tudi družabno srečanje, ki je sledilo igri ob pogrnjenih mizah. Petja in veselega razpoloženja ni manjkalo. Pred odhodom se je domači kaplan Ivan Matko zahvalil štandreški mladini za prijetni kulturni program in izrazil željo, da bi podobna srečanja postala še pogostejša.

»Praznik špargljev« v Standrežu

Ze tradicionalni »Praznik špargljev« se bo letos vršil od 10. do 18. junija v Standrežu na športnem igrišču pri cerkvi. Praznik prirejajo obe prosvetni društvi in Kmečko društvo.

Program obsega nastop godbe na pihala, dve dramski uprizoritvi in koncert pevskih zborov, ki bo zaključil praznovanje.

Poleg kulturnega programa bo na voljo dobro založen buffet z domačim vinom in prigrizkom ter srečolov z bogatimi dobroti.

Počitniška kolonija za slov. otroke

Vincencijska konferenca iz Gorice bo tudi letos organizirala počitniško kolonijo za otroke iz slovenskih osnovnih šol in iz srednje šole do 13. leta starosti. Gorska kolonija se bo vršila kot lani v kraju Ovaro v Karniji. Dečki bodo letovali od 3. julija do 1. avgusta, deklice pa od 3. avgusta do 1. septembra.

Verjetno bo organizirana tudi morska kolonija in sicer v Devinu.

Tiskovine oziroma prijavnice morajo otroci ali starši izpolniti ali na svoji šoli ali pa na pristojnem občinskem uradu. Tiskovine pa se dobijo tudi v uradu Vincencijske konference v Gorici na Placuti št. 18 (tel. 3177). Tam se dobijo tudi razne informacije in navodila.

Vodstvo kolonije potrebuje še nekaj nadzornic in delovnih moči. Kdor bi rad prevzel tako delo, naj se javi v uradu Vincencijske konference.

Letošnji novomašniki v koprski administraturi

Na praznik sv. Petra in Pavla bodo posvečeni v župnijski cerkvi v Idriji sledeči bogoslovci apostolske administrature v Kopru: Bogdan Saksida iz Dornberka, Dominik Brus iz Jagršč, Igor Lovišček iz Kanala ob Soči, Emil Peternel iz Spodnje Idrije, Joško Pirc iz Idrije, Marijan Rozman iz Šmihela, Ciril Sorč iz Stomaža, Stanislav Uršič iz Dreznice.

Iz Slovenije

Rutarjevo slavlje v Krnu

Na pobudo Goriškega muzeja v Novi Gorici je prišlo do ponatisa prve izdaje Rutarjeve »Zgodovine Tolminskega«, ki je izšla v Gorici pred 90 leti. Da bi hkrati počastili tudi spomin Simona Rutarja — lani smo namreč obhajali 120 letnico njegovega rojstva — so pobudniki javno predstavili faksimiliran ponatis te tako iskane knjige na Rutarjevi domačiji v vasi Krn. Slovesnost je bila na binokstno nedeljo 21. maja in kljub slabemu vremenu se je zbralo veliko domačinov in gostov, zlasti kulturnih delavcev s Primorskega, iz Ljubljane in iz zamejstva.

Zasluznega učenjaka, ki je tako rekoč postavil temelje slovenskemu zgodovinsko-pisju, arheologiji in zemljepisu, je orisal akademik prof. dr. Bogo Grafenauer, ki je med drugim dejal, da v njegovem delu res včasih lahko pogrešamo pravo analizo zgodovinskih problemov, toda pomisliti moramo, da je Rutar šele zbiral dejstva, postavljal temelje, kopal vire iz arhivov, ki jih danes skoraj ni več.

Bogatemu kulturnemu sporedu, ki je poslušalcem približal osebnost in delo zgodovinarja Simona Rutarja, Gregorčičevega sodobnika in prijatelja, je dal poseben pečat oktet slovenskih vojakov iz tolminske posadke, ki je dovršeno zapel vrsto narodnih pesmi.

V Rutarjevi spominski sobi so obiskovalci lahko kupili faksimiliran ponatis »Zgodovine Tolminskega«. Prva izdaja se je namreč porazgubila in jo le malokdo ima; celo Tolminska knjižnica je nimal! Zato je bil odziv na prednaročbo nepričakovano velik: naletel je na navdušenje vseh ljudi Soške doline. Brez dvoma bodo Rutarjevo zgodovino bolj brali kot druge knjižne zbirke, ki izhajajo danes.

Nova izdaja »Zgodovine Tolminskega« je na voljo tudi v slovenskih knjigarnah v Gorici in Trstu. —ut

Volitve kmečke bolniške blagajne bodo 29. junija

Po raznih odložitvah in zavlačevanjih bodo kmetovalci s Tržaškega 29. junija izvolili svoje zastopnike v upravni odbor svoje bolniške blagajne. Tako je pred nedavnim sporočil komisar tržaške Kmečke bolniške blagajne. Z izvolitvijo upravnega odbora bo tako prenehala 18-letna komisarska uprava.

★

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu obvešča vse pridelovalce vina tržaške pokrajine, da razpisuje nagradni natečaj za dobro vzdrževanje vinske poseide in kletnih prostorov ter za njihovo primerno ureditev z namenom doseči vino boljše kakovosti. Natečaja se lahko udeležijo brez razlike vsi pridelovalci vina, ki bivajo in delujejo v območju pokrajine. Razpis natečaja je skupno s pravilnikom na razpolago interesentom na sedežu nadzorništva v ul. Ghega 6 - Trst. V prošnji je treba poleg osebnih podatkov navesti površino posestva oz. vinograda, število trt in količino pridelanega vina. Prošnjo na kolkovanem papirju (500 lir) sprejema omenjeno nadzorništvo do 30. junija 1972.

Odbor »Prijatelj sv. Družine« v Gorici, izvoljen 7. maja na drugem srečanju, sklicuje za **nedeljo 4. junija ob 11^h**

SESTANEK

ki bo v Zavodu sv. Družine in na katerem bo sestavljen delovni program. Prosimo vse člane odbora, da se sestanka polnoštevilno udeležijo.

ŠPORT

Odbojka. V nedeljo 21. maja se je v Gorici vršilo pokrajinsko tekmovanje v okviru Mladinskih iger Olympia, ki je bila poleg Gradiške kandidat za prvo mesto, je zasedla le drugo mesto. Premagala je sicer Krmin z 2:0 in Moraro z 2:0, toda odločilno tekmo z Gradiško je izgubila z 1:2. V prvem setu so naraščajniki Olympije gladko zmagali, nato pa so popustili in bili kot ohromeli: niso znali loviti in odbijati nasprotnikovih servisov (mnoge žoge so padle v igrišče, ne da bi se jih kdo dotaknil; mnoge pa so bile podane v nasprotnikovo igrišče že z drugo podajo ali celo s prvo). Skoda! Tako je ušla priložnost, da bi se še naprej borili za pravico udeležbe na vsedržavnih tekmah v Rimu. Tako bo treba čakati na drugo leto in začeti od začetka.

RADIO TRST A

OBVESTILA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 4. do 10. junija 1972

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 »Računalnik v gozdu«. Pravljijna igra. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Naša gospa. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 15.45 E. Ionesco: »Zeva in glad«, tri epizode. 17.45 Popoldanski koncert. 19.00 Sport in glasba. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratikka.

Ponedeljek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Slavni solisti. 18.55 Vokalni ter instrumentalni ansambli. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi.

Torek: 11.35 Pratikka. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Komorni koncert. 19.10 »Vladimir Bartol«, priprav. V. Beličič. 19.20 Za najmlajše: pravljice. 20.35 M. Glinka: »Ruslan in Ljudmila«, opera.

Sreda: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Simfonični koncert. 21.35 Romantične melodije.

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Ljudska glasbila. 18.45 Južnoameriški ritmi. 19.10 F. Catalano: Zgodovina ital. pol. strank. 19.25 Za najmlajše: Pisani balončki. 20.35 Italo Svevo: »Marijina avantura«. Drama.

Petek: 11.35 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Sodobni italijanski skladatelj. 19.10 Irena Zerjal: »Izgubljeno upanje«. 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Plesi iz vsega sveta.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 18.50 Orkester proti orkestru. 19.10 Družinski obzornik. 19.20 Revija zborovskega petja. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Mirko Mahnič: »Slovenski satir na Kranjskem«.

ZA KMETOVALCE

Kemični oplevki

V prejšnjem članku smo spoznali posamezne skupine kemičnih oplevkov in način njihovega delovanja na plevelno rastlino. Za praktično rabo jih moramo seveda poznati nekoliko natančneje. Zato si jih bomo ogledali po skupinah kot smo jih že svoj čas navedli.

Germicidi ali antigermineli delujejo v glavnem le na kaleča semena. Med temi smo že podrobno pisali o Treflanu (tekoči izdelek tovarne SIAPA), za katerega smo omenili, da je zelo hlapljiv in ga je treba takoj zakopati 5 cm globoko. Rabimo ga na praznih gredah pred setvijo zelenjave ali cvetlic pa tudi v drevesnicah, sadovnjakih in vinogradih; uniči samo kaleča semena, dočim ne učinkuje na odrasle korenine niti na nadzemne dele.

Približno tako deluje tudi Torbin (zrnat izdelek iste tovarne), ki uniči kaleči plevel med koruzo, fižolom, peso, korenjem, krompirjem in paradiznikom. Rabimo ga 7-20 dni pred setvijo ali takoj po setvi kulture in ga nemudoma ali vsaj v teku ene ure vkopljemo v zemljo.

Podobno učinkujeta tekoči Vegadex (Sipcam) in Herban (Rumianca), katere rabimo pred ali takoj po setvi kulture proti enoletnim plevelom v vrtni še preden so ti pognali. Pri polivanju ali trosenju oplevka je zelo važno, da predpisano količino strogo enakomerno razdelimo po odmerjeni površini.

Toliko o germicidih, ki uničijo le kaleča semena plevela in so zato učinkoviti v glavnem proti enoletnemu plevelu. Prihodnjic pa bodo na vrsti še druge skupine oplevkov.

Povišanje cene mleka

Pokrajinski odbor za cene pri tržaški prefekturi je izdal dekret, s katerim je določil novo ceno pastereziranega mleka v prodaji na drobno. Tako stane od 18. maja dalje liter mleka v steklenicah 155 lir, v steklenicah po pol litra pa 80 lir. Določeno je tudi, da gre od te vsote 98 lir kmetu-proizvajalcu, 37 lir grosistom in 20 lir prodajalcem na drobno.

Kljub temu povišku ostane cena mleka za živinorejce še vedno prenizka, da bi lahko z njo krili proizvodne stroške. Tudi zaradi tega se je v zadnjih letih znatno znižalo število krav mekaric na Tržaškem.

Inž. Janko Košir

V nedeljo 4. junija ob 16. uri (jugoslovanski čas) bo v Podnanosu pri Vipavi odkrile spominske plošče slovenskemu skladatelju Stanku Premrlu. Proslavo prireja Klub starih goriških študentov. Na sporedu so nastopi raznih pevskih zborov.

Mesečna sv. maša za krščansko edinost bo v ponedeljek 5. junija ob 19. uri v kapeli Marijinega doma v ulici Risorta 3 v Trstu.

Orgelski koncert na Sveti gori. Zveza kulturno prosvetnih organizacij Nova Gorica vabi na orgelski koncert v **soboto 10. junija ob 17. uri** v baziliki na Sveti gori. Nastopata prof. Hubert Bergant - orgle in Pietro Cavaliere - klarinet ob spremljavi ansambla društva orkestrskih umetnikov Slovenije iz Ljubljane. Dirigent Anton Nanut. Na programu so dela Vivaldija, Händla, Mozarta, Regerja, Messiaena in Hindemitha.

V nedeljo 11. junija ob 17. uri bo v Katoliškem domu v Gorici akademija, ki jo pripravljajo otroški zbor pod vodstvom I. Bolčina, deklice Marijinega vrta, goriška dekleta in pevski zbor Marijine družbe. Ze danes lepo vabljeni. Vstop prost.

Izšla je nova Knjižica, ki ima to pot naslov »Ob poti vsega človeštva«. Spisal jo je univ. prof. dr. Vilko Fajdiga. Iz vsebine: Jaz sem Dobri pastir; Zase si nas ustvaril; Izgubljeni raj; Bog se človeštva usmili; Odršenik je res prišel; Ladja odrešenja; Cerkev; Globoke rane: razkol v Cerkvi; Polja so bela za žetev; Na globoko in široko; Tudi nje moramo pripeljati! — Cena Knjižic je 100 lir za izvod.

Iz uredniške torbe. Prejeli smo zelo lepo in obširno poročilo o koncertu v šentjakobski cerkvi v Trstu, ki je bil v torek 23. maja in ga je napisal dr. Zorko Harej. Zal pa je prišlo poročilo prepozno, da bi ga še mogli postaviti za to številko. Zato ga bomo objavili prihodnjic. Saj ne bo v enem tednu prav nič izgubilo na svoji aktualnosti.

DAROVI

Za Zavod sv. Družine: Karla Prinčič v spomin na pok. prof. Otona Muhra 10.000; M. Z., Gorica, 5.000 lir.

Za Alojzijevišče: N. N., Cerovlje, 5.000; N. N. v spomin na nepozabnega brata Franca Zbogar 10.000 lir.

V spomin na pok. Natalijo Mužulin-Humar darujeta sestri Orel po 5.000 lir za Alojzijevišče in Zavod sv. Družine.

Alojzij Kovic daruje ob 50-letnici svoje cerkovniške službe 10.000 lir za Zavod sv. družine in 5.000 lir za Alojzijevišče.

N. N. iz Gorice daruje po 2.500 lir v tiskovni sklad »Katol. glas« in za slovenske misijonarje.

Upravi župne cerkve v Standrežu in cerkve sv. Katarine na Peči se lepo zahvalujeta prof. Arturu Zalatelju za dar po 10.000 lir, ki jima ga je namenil ter poklanjata ta dar slovenskemu Alojzijevišču v Gorici.

Za Sentjakobsko kult. društvo v Trstu: Mario in Mara Debelli 10.000; Marija Cotar 10.000; Virgil Veljak 20.000; ob smrti Mitja Skrinjar: rodbini Marc-Skrinjar 20.000; družine Slama-Pahor-Petaros 20.000; N. N. 3.000 lir.

Za Baragov dom v Ricmanjih: gospa z Opčin 5.000; družina Brajnik, Log (Ricmanje) 5.000; Ivanka Knez, Barkovlje 5.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Marija Babič 10.000 lir.

Za cerkvice na Banah: Zarko Tretjak ob krstu hčerke Tanje 5.000; Bogomil Carli ob krstu male Tanje 3.000; v spomin Marije Persinovič-Renar: Malalan Bruno, Malalan Pavel, Malalan Pavel, Ban Nardo, Budai Natale, Milkovič Oskar, Milkovič Ivan, Ban Ivan, Krevatin Karlo, Krevatin Josip, Krevatin Fabij, Sosič Dušan, Gatto Gino, Husu Ivan, Malalan Josip po 1.500 lir; Ban Ferdinand v isti namen 500 lir (skupno 23.000 lir).

Za Marijanišče: N. N., Trst, mesečni prispevek 1.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Kot smo poročali v zadnji številki našega lista, je prejel Franc Pelicon, cerkovnik v Sovodnjah ob Soči ob 45-letnici zveste in redne službe zlato kolajno in diplomu s posvetilom v slovenskem jeziku, ki mu jo je podelilo škofijsko združenje cerkovnikov. Na sliki vidimo Pelicona v sredi med dvema drugima cerkovnikoma, ki sta tudi prejela odličji in sicer v cerkvi v kraju Villa Vicentina, kjer je duhovni asistent združenja cerkovnikov župnik Angel Persig opravil sv. mašo, katere so se udeležili mnogi kolegi cerkovniki, med njimi 80-letni Domenico Buiatti iz Brazzana, ki je kar na kolesu prišel v nekaj kilometrov oddaljeno Villu Vicentino